

marokén - 1. sýto sfarbená kozia koža používaná v stredoveku k väzbe kníh; pozri *predrománske umenie, kníhviazačstvo*

2. druh hodvábnej tkaniny s pozdĺžnymi *atlasovými* pásikmi

Maroko - pozri *tarot, Mogador, Tanger,*

E. Delacroix: Židovská svadba v Maroku (1839)

E. Delacroix: Maročan sedlá svojho koňa (1855)

Marpessa -

<http://en.wikipedia.org/wiki/Marpessa>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Apol%C3%B3n>

Marquestea Laurent -

L. Marquess: Kentaur unášajúci Nymfu (Tuileriské záhrady, Paríž)

Mars - rímsky boh vojny, stotožňovaný s grécky *Áreom*; mýtický otec *Romula* a *Rema*; zobrazovaný s červeným plášťom (pozri *farebná symbolika: farba červená*); jeho atribútom bol vlk a ďateľ; ako fetiš bol uctievaný Marsov oštep; zobrazovaný často v spoločnosti *Fortuny* (ďalej pozri *Parnas*); Marsovou manželkou alebo kultovou spoločníčkou bola *Nerio* či *Bellona*; pozri *Martovo pole*, *Rhea Silvia*; *bohovia vojny*, *Quirinus*, *trojina quirinálská*; *korál*; Biedermann: *diviak*, *hus*, *sup*

http://en.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_Bol

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mars_and_Venus_-_Jacob_Matham.jpg

https://www.google.sk/search?q=Guercino+Mars,+Venus+and+Cupid&espv=2&biw=1853&bih=995&tbm=isch&imgil=a2vYWf0w7gahBM%253A%253BV2FbmqCc5BVJcM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.topofart.com%25252Fartists%25252FGuercino%25252Fart-reproduction%25252F5461%25252FVenus-Mars-and-Cupid.php&source=iu&pf=m&fir=a2vYWf0w7gahBM%253A%252CV2FbmqCc5BVJcM%252C&usg=__jHgmq-ZIT0i-SMcYx84LsfE_pQM%3D&ved=0CCoQyjc&ei=M2xqVLKaI8nhywPF8oG4Dw#facrc=_&imgdii=_&imgrc=Ov79AS3UOrepmM%253A%3BDLiPZwq1CC2ARM%3Bhttp%253A%252F%252Fic.hf.bbc.co.uk%252Farts%252Fyourpaintings%252Fimages%252Fpaintings%252Fdnms%252Flarge%252Fntii_dnms_932333_large.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.bbc.co.uk%252Farts%252Fyourpaintings%252Fpaintings%252Fan-allegory-with-venus-mars-cupid-and-time%3B800%3B592

Mesiac marec (muž vo vlčej kožušine so skákajúcou kozou zosobňuje boha Marsa; lastovička na bidielku a vedrá mlieka zosobňujú jar; rímsky kalendár)

P. di Cosimo: Venuša, Mars a Cupido (1486-1510)

G. Romano: Venuša a Mars v kúpeli (freska v Sala di Psyche, Palazzo del Tè, Mantova, 1526-1528)

G. Romano: Mars prenasleduje Adonisa (freska z Venušinho pavilónu, Sala di Psyche, Palazzo del Tè, Mantova, 1526-1528)

L. Giordano: Venuša a Mars (17.st.)

L. Giordano: Venuša a Mars (1660)

Guercino: Mars, Venuša a Kупido (1633)

Alegória s Marsom, Venušou, Kупidom a Chronosom (1624-1626)

J. Tintoreto: Mínerva odháňa Marsa od Mieru a Prosperity (16.st.)

J. Matham: Mars a Venuša

F. Bol: Muž so zlatou prilbou. Mars (1657)

V. Sellaer: Mars a Venuša prekvapení Vulkánom (16.st.)

J. Saenredam: Mars predsedajúci bojovým umeniam (zo série siedmich bohov planét, 17.st.)

Anonymný umelec: Mars - Áres (detail, 17.st.)

A. Caron: Mars (16.st.)

J.-L. David: Súboj Marsa a Minervy (1771)

Mars - planéta; v planetárnej roli je jeho atribútom *skopec* (pozri *zverokruhové znamenia*, *mesačné znamenia*); v indickom *hinduizme* je personifikáciou planéty Mars boh *Mangala*

-v súvislosti s heslom *Samael*: astrologická tradícia pripisuje Samelovi všetky vlastnosti typické pre Mars: silu, bojovnosť, odvaha, rozhodnosť

NOTABENE v súvislosti s heslom *kódexy Mayov*: udivujúce sú aj pozorovania Merkúra; obieha okolo Slnka v elipse, teda z hľadiska pozorovateľa zo Zeme sa pohybuje raz rýchlejšie, raz pomalšie; jeho blízkosť Slnku spôsobuje, že nie je dobre viditeľný; napriek tomu si Mayovia dali námahu s výpočtami jeho pohybu; podobne je to i s pohybmi *Marsu*; hoci sa nezachovali priamo budovy na pozorovania Marsu či Merkúru, dochovala sa znalosť ich obehu; je potvrdená v mayských nápisoch a výpočtoch uvedených v kódexoch

-v súvislosti s heslom *anjelský chór*:

III. hierarchia (najnižšia):

1. *anjeli* (zodpovední za *Mesiac*)
2. *archanjeli* (zodpovední za *Merkúr*)
3. *kniežactvá čiže prvopočiatky/archai*, *principatus* (zodpovední za *Mars*)

II. hierarchia:

4. *mocnosti/exousiai*, *virtudes* (zodpovední za *Venušu*)
5. *sily/dynameis*, *potestates* (zodpovední za *Slnko*)
6. *vlády/vládcovia/kyriothetes*, *dominaciones* (zodpovední za *Jupiter*)

I. hierarchia:

7. *tróny/tronoi/throni* (zodpovední za *Saturn*)
8. *cherubíni* (zodpovední za prvotný pohyb a sféru stálic)
9. *serafíni* (zodpovední za prvotný pohyb s sféru stálic)

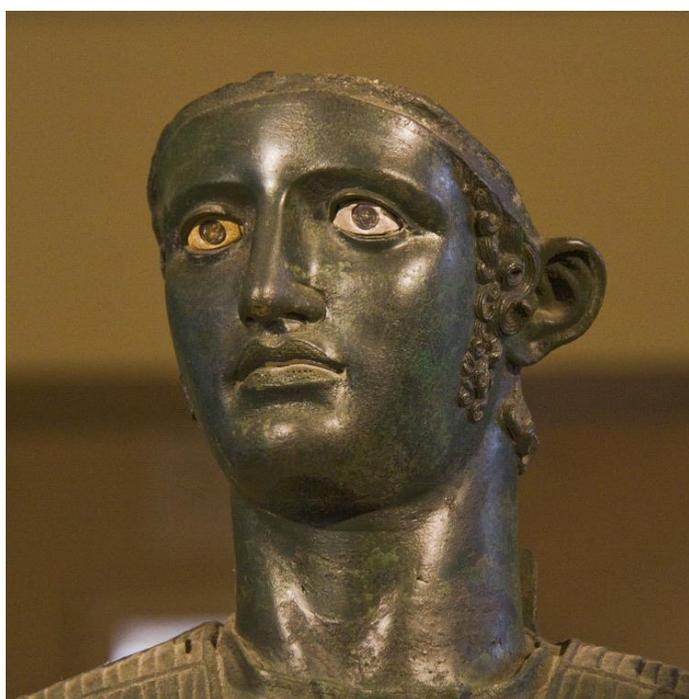
J. Sadeler I: Mars (rytina, 16.st.)

zv. **Mars z Todi** - bronzová socha etruského bojovníka zo 4.st.pr.Kr.; pozri *etruské umenie*

http://en.wikipedia.org/wiki/Mars_of_Todi

Mars z Todi (4.st.pr.Kr.)
Mars z Todi (4.st.pr.Kr.)

Mars z Todi (4.st.pr.Kr.)

Marseille - pozri *Francúzsko*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Marseille>

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Marseille (kolorovaný drevorez, Norimberská kronika, 1493)

P.-A. Aveline: Marseille, mesto a slávny prístav v Provence (veduta, 1692)

Marseus van Schrieck Otto - (†1678); maliar v *holandského zlatého veku*; známy je predovšetkým svojimi obrazmi lesnej flóry a fauny; strávil roky 1652-1657 v Ríme a Florencii s maliarmi Matthiasom Withoos a Willemom van Aelst a tam sa pripojil k holandskému cechu umelcov; neskôr pracoval na dvore veľkvojvodu Toskánskeho a cestoval po celom Anglicku a vo Francúzsku, po ktorom sa usadil v Amsterdame; Arnold Houbraken sa zmieňuje, že on sa pripojil k Bentvueghels v Ríme a bol nazývaný „snuffelaer“ alebo „sniffer“, pretože choval podivné jaštery a hady; podľa umelcovej Otto držal hady a jašterice v hale v zadnej časti svojho domu, a tiež na pozemku mimo mesto, ktorý bol zamurovaný na tento účel; mnohé z jeho obrazov sú tmavé štúdie rastlín, často s jašteríc a hmyzu na listoch a konároch; jeho nasledovníkmi v tomto smere boli Willem van Aelst, Anthonie van Borssom, Elias Van den Broeck, J. Falk, Carl Wilhelm de Hamilton, Trajan Hughes, Nicolaes Lachtropius, Jacob Marrel, Abraham Mignon, Rachel Ruysch, Christiaen Striep, Isac Vromans, Matthias Withoos a Pieter Withoos; pozri *holandskí maliari zlatého veku, animalieri, Bentvueghels*

http://en.wikipedia.org/wiki/Otto_Marseus_van_Schrieck

<https://www.google.sk/search?q=Otto+Marseus+van+Schrieck&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=wO85VbvMM4fSaNbEgIAN&ved=0CB4QsAQ>

O. Marseus van Schrieck: Lesné zátíšie s hubami a hadom (1657)

O. Marseus van Schrieck: Podrast s hadom, jaštericami, motýľmi a ostatným hmyzom (1650-1678)

O. Marseus van Schrieck: Zátišie s hmyzom a obožživelníkmi (1662)

O. Marseus van Schrieck: Rastliny a hmyz (1665)

O. Marseus van Schrieck: Zátišie s makom, hmyzom a plazmi (1670)

O. Marseus van Schrieck: Hady a motýle v podrastu (1670)

O. Marseus van Schrieck: Brečtan „Jarná sláva“, ropuchy a hmyz (1660)

O. Marseus van Schrieck: Plazy a hmyz (1662)

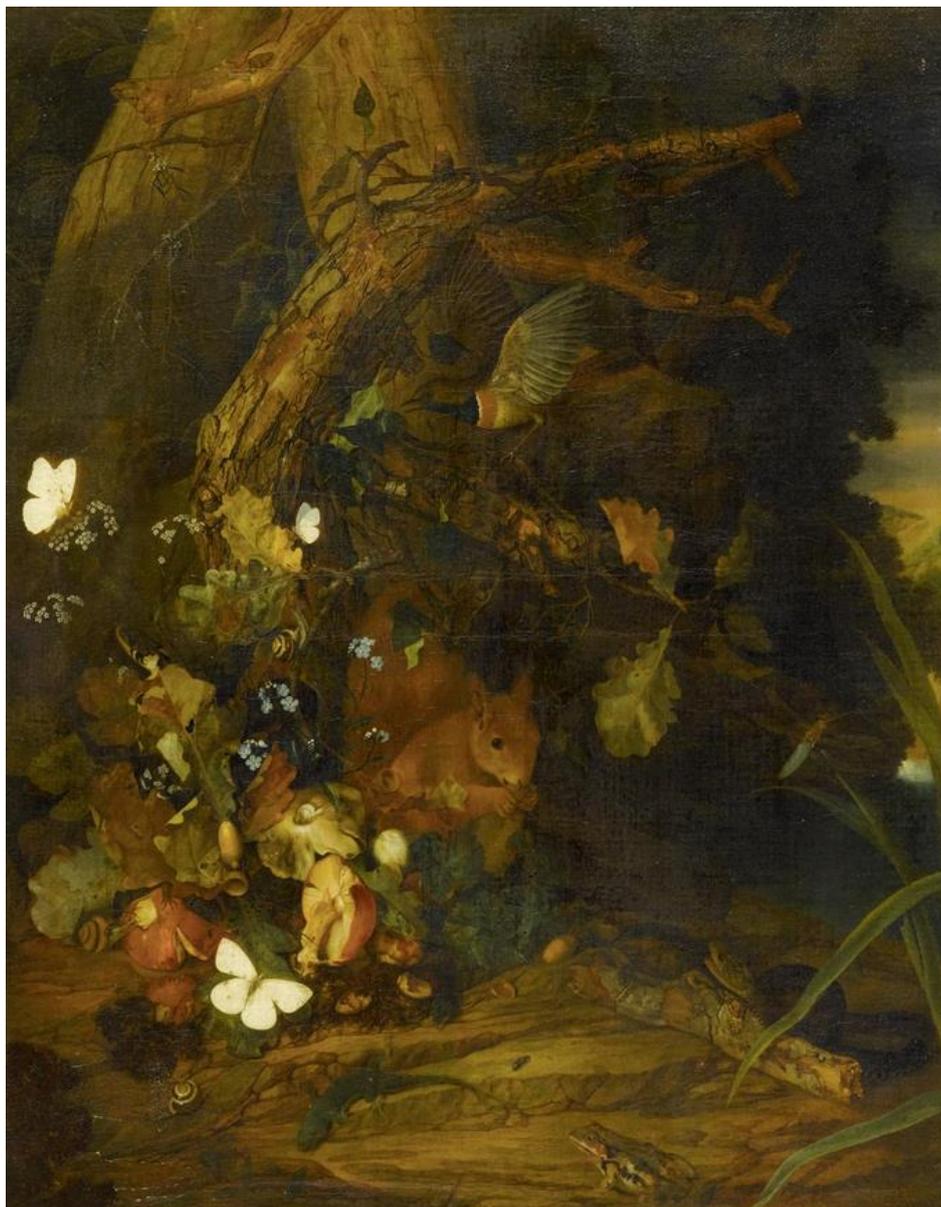
O. Marseus van Schrieck: Zátišie s lesným porastom (1666)

O. Marseus van Schrieck: Zátišie s hadom a jaštericou (1670)

O. Marseus van Schrieck: Lesný porast s hubami, hadom, škorpiónom a motýľmi (1655)

O. Marseus van Schrieck: Lesný porast s veveričkou a hmyzom (17.st.)

Marsova čerň - čerň Marsova

Marsova červeň/Martova červeň - červeň Marsova

Marsova žlt'/Martova žlt' - žlt' Marsova

Marsove farby - súhrnný názov pre umelo pripravené železité farby žltých, červených až fialových odtieňov; vyrábané vyzrážaním rozpustných železitých a hlinitých solí; výsledkom je *Marsova žlt'*, ktorá sa pri príslušnej teplote vypaľuje a tak dosahuje ostatných tónov; *pigmenty* sú veľmi jemné a homogénne, majú strednú *textúru* a dobrú výdatnosť; ďalšími vlastnosťami zodpovedajú prírodným železitým *pigmentom*; pozri *farby*

Smith: alternatívny názov *červený oxid železa, oker červený; farbivo anorganické*; chemicky: oxid železitý FeO_2 ; v *indexe farieb* pod názvom *Pigmentová červeň 102*; žltá červená až sýta modravá červená farba; *opacita*: kolísavá; vhodná pre všetky *média*; syntetické oxidy železa (*Pigmentová červeň PR 101*) postupne nahrádzajú oxidy vyskytujúce sa v prírode, a to pre svoju vyššiu *farbitosť a čistotu*; v *zmesi s bielobou* vytvára svetlá červeň lososovo ružové odtiene a *indická červeň* bežné ružové odtiene

Marsovo pole - Martovo pole

Marsyas - v gréckej mytológii satyr alebo silén, syn/priateľ *Kybele* a riečného boha *Oiagra* z Trákie alebo hudobníka z Kybelinej družiny *Hyagnisa* alebo vynálezcu flauty *Olympa*; podľa maloázijskej verzie objaviteľ *syrixu*; splynutím rozdielnych povestí, v ktorých je objaviteľkou flauty (*aulos*) *Athéna*, vznikol príbeh o odhodení flauty Athénou, ktorú Marsyas našiel a naučil sa na ňu hrať; k súťaži vyzval *Apollóna*, sudcom súťaže bol kráľ *Midas* (obdobný príbeh súťaže Apollóna a *Pana*); podľa dohody víťaz mohol s porazeným naložiť podľa ľubovôle; Apollón zvíťazil v hre na kitharu a dal porazeného Marsya zavesiť na strom a stiahnuť z neho zaživa kožu (Myrón, Praxiteles, Michelangelo, Tizian); Marsyova koža zavesená v jaskyni u Kelain, z jeho krvi (príp. slz preňho preliatych) vznikol prameň rieky Marsyas (prítok Maiandru); povesť chápaná aj ako protiklad gréckeho (Apolón) a ázijského (Marsyas) umenia; v klasickej dobe gréckeho umenia zobrazovaná hudobná súťaž; v neskoršej antike Marsove potrestanie; v stredoveku povesť považovaná za morálne podobenstvo svojvôle a spurnosti (Dürer: ilustrácia k *Lodi bláznov*); v renesancii zdôrazňovanie vyššej (apolónskej) duchovnosti a oslobodenie ľudskej duše od pozemskosti prostredníctvom hudby; po vrcholnom baroku motív ustupuje; (Tintoretto, Tizian, G.B.Cima de Conegliano, G.Vasari, A.Carracci, Q.Reni, G.B.Castiglione, Domenichino, G.B.Tiepolo); pozri *dychové nástroje, strunné nástroje; apoštol Bartolomej*

<http://es.wikipedia.org/wiki/Marsias>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Marsyas>

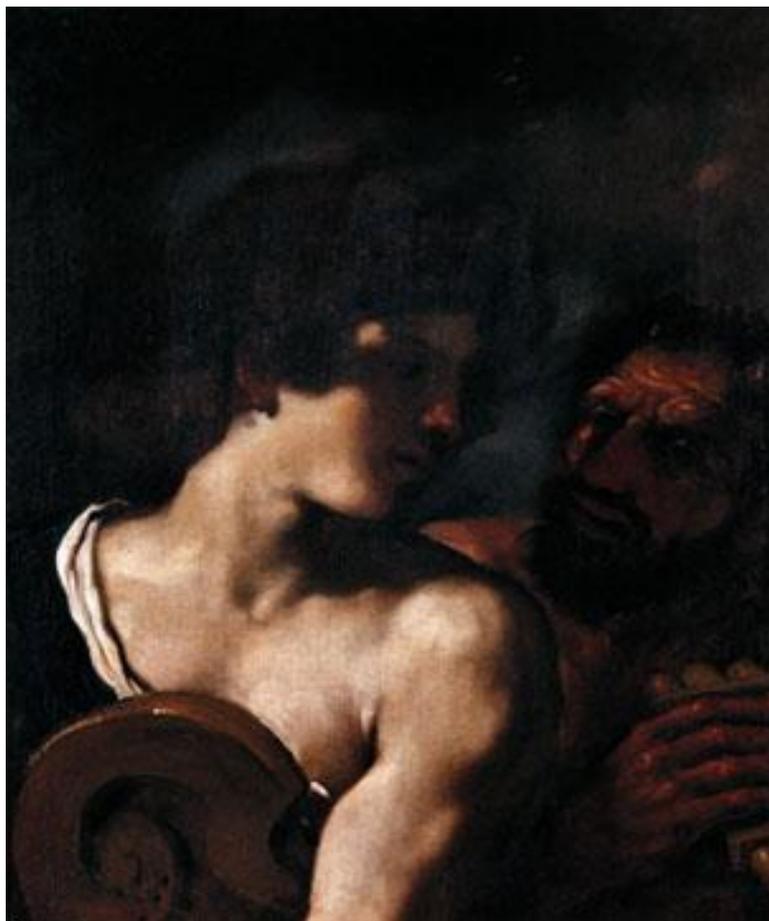
Súťaž Apolóna a Marsya (rímsky sarkofág, r. 290-300)

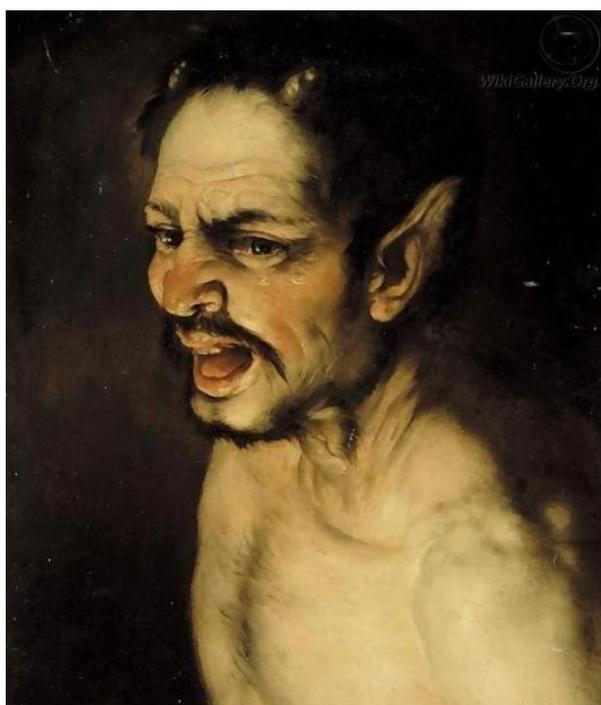
Tizian: Apolón a Marsyas (16.st.)

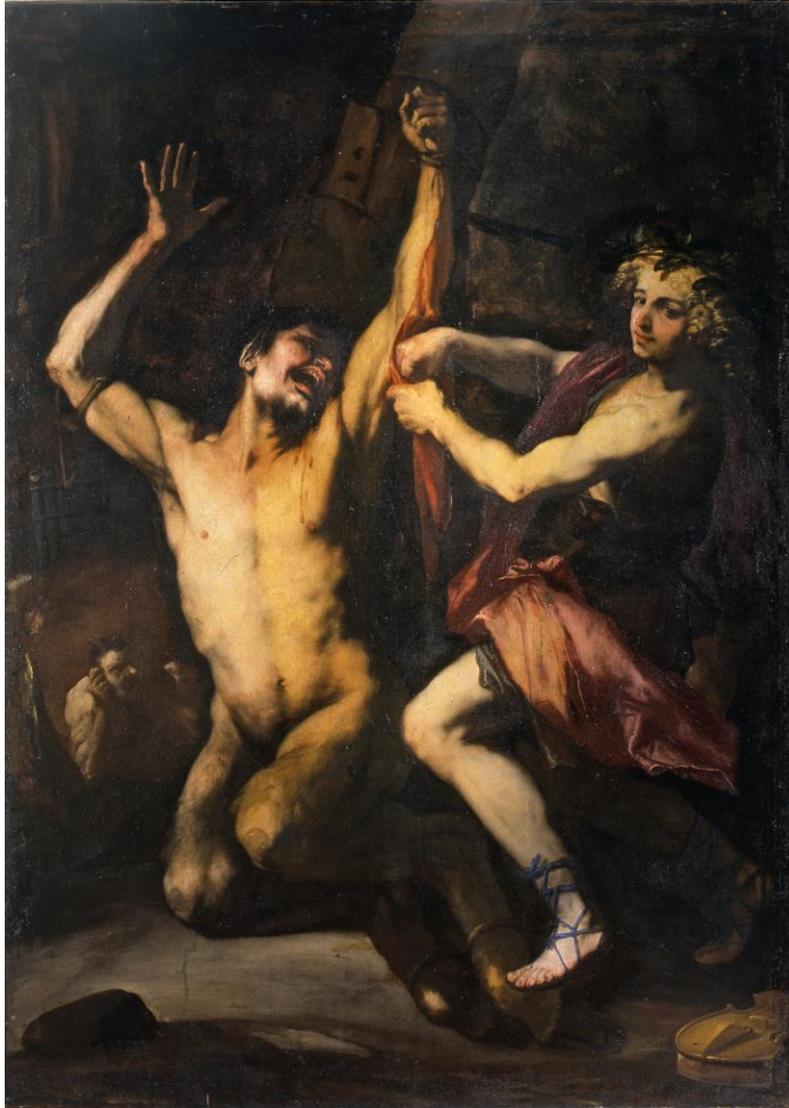
Guercino: Apolo a Marsyas (17.st.)

Apollo a Marsyas (1620)

L. Giordano: Hlava Marsya (17.st.)

L. Giordano: Apolón a Marsyas (17.st.)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Apolón, Marsyas a Midas (lept, 1673)

P. Lisebetius podľa P. Veronese: Apolón a Marsyas (lept, 1673)

G. B. Tiepolo: Apolón a Marsyas (18.st.)